

Slovenski hmeljár

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo Hmeljarske zadruga, z o. j. * List izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ulica 2. — Telefon št. 196

Leto XI.

Celje, 18. aprila 1940

Štev. 8

Vojna in hmelj

Znano je, da vojna bolj ali manj preobrne vse gospodarstvo in da tu seveda tudi hmelj ni izvezel. V vojni so potrebni razni zasilni ukrepi in, kakor vidimo, so bili potrebni v sedanji vojni že tudi v gospodarstvu s hmeljem v Nemčiji.

Nemčija v svojem sedanjem sestavu pridela mnogo več hmelja, kakor pa ga more porabiti njena lastna pivovarska industrija. Ker pa ji je izvoz v države, ki uvažajo največ žlahtnega hmelja, skoro popolnoma onemogočen, zaenkrat nima kam s hmeljem, ki ga pridela preko lastne potrebe. Poleg tega pa tudi potrebuje čim več zemlje za pridelovanje živeža. Zato je smatrala za potrebno, da svoj pridelek hmelja zniža. Podobno je bilo tudi v zadnji svetovni vojni, ko se je površina nasadov v vseh okoliših iz istega razloga znatno znižala, pa ne samo v Nemčiji, ampak tudi drugod. Prav zaradi tega pa je nastopilo po vojni veliko pomanjkanje hmelja in je tako prišlo do tiste dobre konjunktura, ki nam je še danes v spominu. Zato pa Nemčija sedaj ne namerava skrčiti površine svojih nasadov, temveč le znižati pridelek, ki ga bo v slučaju potrebe lahko takoj zopet povečala.

Tako je sedaj v Nemčiji že izšla uredba, po kateri je vsak hmeljar obvezan, da 15 % površine svojih hmeljskih nasadov letos ne izkoristi, to se

Vabilo na

redno letno skupščino,

ki jo ima

Hmeljarska zadruga z o. j.

v četrtek 2. maja t. l. ob 8. uri dopoldne v Roblekovi dvorani v Žalcu po običajnem dnevnem redu.

V primeru nesklepčnosti se vrši istotam pol ure pozneje druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih združnikov.

Pristop k skupščini imajo samo člani zadruga.

Vabilo na

hmeljarski tabor,

ki ga priredi Hmeljarska zadruga z o. j. v četrtek dne 2. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v Roblekovi dvorani v Žalcu.

Na dnevnem redu je razprava o položaju našega hmeljarstva in novi uredbi o hmelju.

Vabljeni vsi hmeljarji.

pravi, da hmelja sploh ne napelje ali pa da v isti izmeri popolnoma izkrči ostarele nasade. V zadnjem primeru lahko nasadi namesto izkrčenega ostarelega enako površino novega hmelja, ki letos itak ne bo dal nobenega pridelka; seveda pa pri tem nihče ne sme prekoračiti določene površine nasadov. V prvem primeru pa lahko hmelj tudi napelje, vendar le na največ 1 m visoke opore, kar je priporočljivo in celo koristno zaradi tega, da se rastlina le kolikor toliko razvije in lažje normalno izživi, vendar pa ne sme dati nobenega pridelka. Če se bo kdo pregrešil proti tej odredbi, mu bodo zaplenili ves pridelek hmelja in ga še kaznovali. Prvotno je bila izdana ta odredba le za Nemčijo, sedaj pa je raztegnjena že tudi na Češkomoravsko, kjer so že prej morali podobno kakor v sudetskih krajih skrčiti površino svojih nasadov za 40 % od površine v letu 1929.

Kakor iz navedenega razvidno, v Nemčiji zaenkrat nikakor še ne nameravajo skrčiti površine hmeljskih nasadov, temveč le znižati letos pridelek za 15 %. Kakor hitro bo izvoz zopet mogoč, se bo tudi Nemčija takoj zopet pojavila s svojim odvišnim pridelkom hmelja na svetovnih tržiščih. Seveda pa je tako začasno znižanje pridelka brez skrčenja površine hmeljskih nasadov mogoče eno leto, več let zaporedoma pa to najbrž ne bo šlo. Sicer je že mogoče, da se hmelj ne napelje letos v enem nasadu in prihodnje leto zopet ne v drugem, toda preveč gospodarsko to ne bo, gojiti na

obširnih površinah dobre orne zemlje hmelj, ki ne bo dal nobenega pridelka, tem manj, če je potrebno pridelovati živež v čim večjem obsegu. Je že res, da se v takih nasadih, kjer hmelj ne bo napeljan, lahko izkorišča zemljo tudi še za pridelovanje drugih sadežev, vendar se pri tem zemlje nikdar ne more izrabiti v polnem obsegu. Tako se bo začasno znižanje pridelka hmelja obneslo le, če vojna ne bo dolgo trajala, v nasprotnem primeru pa bo že treba poseči po izdatnejših ukrepih.

Naši obiralci

Ze lani smo pisali o tem, da hmeljarstvo ne nudi koristi samo hmeljarjem in hmeljarskim krajem, temveč posredno še mnogo bolj zanesljivo koristi najrevnejšim slojem prebivalstva iz hmeljarskih krajev, od koder leto za letom prihaja v času obiranja hmelja na tisoče in tisoče obiralcev, predvsem ženskih, obirat hmelj v naše hmeljske okoliše. Tedaj smo priobčili tudi precej točno statistiko, koliko obiralcev in iz katerih krajev je prišlo v letu 1938 obirat hmelj. Po tej statistiki smo zaposlili 7753 tujih obiralcev, vendar smo takoj pripomnili, da jih zaposlimo normalno okoli 10.000; v letu 1938 smo namreč imeli izredno pičlo letino in zato razumljivo potrebovali tudi manj obiralcev.

V naslednjem priobčujemo slično statistiko za lansko leto. Pripomniti pa moramo, da tudi lani nismo zaposlili toliko tujih obiralcev, kakor v normalnih letih. Ker je prav tedaj, ko je pričelo obiranje hmelja, že pretela izbruhniiti svetovna vojna, mnogo naročenih obiralcev namreč ni prišlo, mnogo pa se jih je že na potu vrnilo. Za to je tudi bilo lani deloma pomanjkanje obiralcev in se je sem ter tja zato obiranje zavleklo. Vkljub temu pa smo zaposlili lani skupno 9890 tujih obiralcev, in to iz naslednjih okrajev in občin:

Dravska banovina:

Brežice:		Celje:	
Artiče	17	Dramlje	62
Bizeljsko	68	Frankolovo	60
Blanca	94	Kalobje	71
Brežice	161	Nova cerkev	40
Čatež	22	Slivnica	118
Lomno	9	Sv. Jurij ob juž. žel.	60
Pišce	89	Šmartno v Rožni dolini	11
Podsreda	35	Teharje	11
Rajhenburg	85	Velika Pirešica	15
Senovo	18	Vojnik - trg	54
Sevnica	60		564
Sromlje	13		
Videm	57	Dravograd:	
Zabukovje	33	Dravograd	10
		Muta	22
		Prevalje	15
	761		

Remšnik	66	Ljutomer:	
Vuhred	20	Križevci pri Ljutomeru	2
Vuzenica	39	Ljutomer	9
	172	Mala Nedelja	4
Gornji grad:			15
Gornji grad	59	Maribor desni breg:	
Ljubno	18	Fram	8
Rečica ob Savinji	31	Hoče	2
	108	Laporje	2
Kamnik:		Makole	252
Blagovica	7	Maribor	10
Kamnik	18	Poljčane	176
Krašnja	5	Rače	12
Lukovica	31	Sp. Polskava	31
Moravče	64	Slivnica pri Mariboru	12
Motnik	13	Slovenska Bistrica	38
Radomlje	2	Sv. Lovrenc na Pohorju	2
Šmartno v Tuhinju	33	Šmartno na Pohorju	3
Trojane	15		548
Zg. Tuhinj	39	Maribor levi breg:	
	227	Sv. Rupert	6
Konjice:		Zg. Sv. Kungota	3
Loče	205		9
Oplotnica	13	Novo mesto:	
Slovenske Konjice	103	Bela cerkev	29
Zreče	15	Brusnice	11
	336	Dvor	4
Krško:		Novo mesto	16
Boštanj	16	Orehovica	12
Bučka	16	Velika Loka	36
Cerklje ob Krki	49		108
Kostanjevica	24	Ptuj:	
Krško	210	Cirkovce	20
Leškovec	145	Dornava	4
Mokronog	16	Hajdina	10
Radeče	8	Leskovec	34
Raka	96	Ormož	40
Studenec	89	Podlehnik	26
Škocijan pri Mokronogu	33	Polenšak	28
Št. Janž	99	Ptuj	189
Št. Jernej	67	Ptujska gora	85
Št. Rupert	1	Slovenja vas	22
Tržišče	22	Sv. Barbara v Halozah	82
	891	Sv. Lenart	75
Laško:		Sv. Lovrenc na Drav. p.	47
Hrastnik - Dol	2	Sv. Marjeta v Halozah	194
Jurklošter	18	Sv. Marko	156
Laško	39	Sv. Tomaž	7
Loka pri Zidanem mostu	23	Sv. Vid pri Ptujju	88
Sv. Krištof	26	Št. Janž na Drav. polju	59
Trbovlje	154	Velika Nedelja	203
	262	Zavrč	113
Litija:			1482
Kresnice	2	Slovenjgradec:	
Litija	30	Mislinja	34
Primskovo	28	Podgorje	6
Šmartno pri Litiji	23	Slovenjgradec	121
Zagorje	174	Škale	11
	257	Šoštanj	36
Ljubljana:		Šmartno pri Slovenjgr.	71
Dobrova	4	Topolšica	14
Ljubljana	2	Velenje	15
Slivnica - žalna	1		308
	7		

Šmarje pri Jelšah:	Tuhelj	93
Kostrivnica 43	Vinagora	43
Kozje 32	Zaluže	8
Pilštanj 297	Krapina:	235
Planina pri Sevnici 85	Djurmanec	85
Podčetrtek 162	Veliki Lipoglav	5
Polje ob Sotli 78	Pregrada:	90
Ponikva 70	Desinić	642
Preloge 3	Dubravica	12
Pristava 103	Gorjakova	65
Rogatec 212	Hum ob Sotli	232
Rogaška Slatina 46	Kaštel	6
Stoprce 66	Košnica	8
Sv. Peter pod Sv. gorami 92	Kraljevac	25
Sv. Štefan 151	Poredek	12
Šmarje pri Jelšah 319	Pregrada	213
Zibika 75	Zagorsko selo	195
Žetale 44	Varaždin:	1410
Žusem 99	Uratno	38
1977	Voča	47
Dravska ban. skupno 8032	Vinica	38
Savska banovina:		
Klanjec:		
Golovec 18		123
Klanjec 57	Savska banov. skupno 1858	
Milana 16		

Zaposleni pa so bili v letu 1939 obiralci v naslednjih občinah našega hmeljskega okoliša:

Braslovče 1260	Šoštanj	1
Dobrna 92	Šmartno ob Paki	130
Gomilsko 654	Št. Andraž	209
Griže 33	Št. Janž na Peči	118
Marenberg 528	Velika Pirešica	229
Petrovče 372	Vojnik - trg	101
Polzela 865	Vransko	89
Sv. Jurij ob Taboru 392	Vuhreč	1
Sv. Pavel pri Preboldu 516	Žalec	2641
Sv. Peter v Sav. dolini 1532		9890
Škofja vas 127		

Kakor iz navedenega, vsekakor zanimivega pregleda razvidno, prihaja največ obiralcev iz okrajev Šmarje pri Jelšah, Ptujja ter Krškega in pa iz sosednje Hrvaške, predvsem iz okraja Pregrada. Največ tujih obiralcev seveda zaposli vsako leto le ožji hmeljski okoliš, naša Savinjska dolina, predvsem občine Žalec, Sv. Peter in Braslovče.

Po zanesljivih statističnih podatkih smo pridelali lani okroglo 19.000 stotov suhega hmelja, to je kakih 3.000.000 mernikov svežega, ker lani blago ni bilo baš težko. Ker znaša običajna mezda obiralcem 1,50 din od mernika, smo izplačali forej za obiranje hmelja okroglo 4.500.000 din; stroški obiranja pa so seveda še precej večji, ker vsak obiralec poleg mezde dobi tudi dobro in tečno hrano.

Če računamo, da so hmeljarji z domačimi obiralci obrali le kakih 10 % celokupnega pridelka, je povprečno vsak tuji obiralec zaslužil lani v raz-

meroma kratkem času skoro 410 din poleg dobre hrane in večinoma tudi brezplačne vožnje po železnici. In kakor sezonski delavci odhajajo letno v žitorodne kraje ter se z dobrim zaslužkom vračajo domov, prav tako prihajajo tudi hmeljski obiralci letno iz najbolj siromašnih krajev naše domovine k nam obirat hmelj, da dobro zaslužijo in si opomorejo.

Razno

V Anglijo nismo izvozili v času od 1. I. do 31. VIII. lanskega leta prav nič hmelja, dočim v isti dobi predlanskega leta 3720 stotov v vrednosti 6.104.000 din; skupno pa smo izvozili celo lansko leto v Anglijo le 60 stotov hmelja v vrednosti 102.000 din, dočim v predlanskem letu 8390 stotov v vrednosti 15.839.000 din. Kakor iz tega razvidno, je lani zaradi vojnih homatij naš izvoz hmelja v Anglijo skoraj popolnoma prenehal.

Površina hmeljskih nasadov na Češkomoravskem bo znašala po izvršeni skrčitvi, o kateri smo že poročali, skupno še 3443 ha, in sicer v češkem okolišu Žatec 2584 ha ali 75,1 %, Roudnice 745 ha ali 21,6 % in Tršice 114 ha ali 3,3 %. V primeri z letom 1929, ko je bila površina nasadov v teh krajih največja, je sedaj zmanjšana v okoliših Žatec in Roudnice za 41,7 % in Tršice za 28,3 %.

Objave

Mešano umetno gnojilo KAS za polno spomladansko gnojenje hmelja, posebej za hmelj pripravljena mešanica kalijevega sulfata z amonsulfatom in superfosfatom, je že prispelo in ga vsi, ki so ga naročili pri Hmeljarski zadruzi, lahko že dobe. V ta namen naj se oglasijo v združni pisarni v Celju, kjer dobe potrebno nakaznico, da potem gnojilo na skladišču v Celju prevzamejo. Ker v skladišču primanjkuje prostora, naj pride vsak po naročeno gnojilo čimprej.

Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadruzi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do konca tekočega meseca. Vreče se dobe v združnem skladišču v Žalcu, vendar se izdajajo samo ob torkih in petkih. Brez obračunskega listka se vreče ne izdajajo.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Obrezovanje hmelja je v glavnem končano ter se sedaj še dobavljajo ter pripravljajo in deloma tudi že postavljajo hmeljevke. Vreme za spomladansko vegetacijo ni prav nič ugodno, ker je še vedno prehladno in deloma tudi že presuho.

Vojvodina: Spomladanska dela v hmeljskih nasadih so v polnem teku, le v hmeljiščih, ki so bila poplavljeni, še vedno niso mogla prav pričeti.

Nemčija: Spomladanska dela v hmeljskih nasadih so v kljub dolgotrajni zimi končno le pričela. — Na tržišču pri mirni tendenci notira lanski pridelok, četudi deloma le bolj nominalno, nespremenjeno 2,72—4,80 RM, to je po našem klirinskem tečaju 40—72 din za kg.

Češkomoravska: V hmeljiščih polagoma pričenjajo z odkopavanjem in obrezovanjem. — Tržišče je slej ko prej mirno, vendar je bilo zadnji čas nekaj več prometa po nespremenjenih cenah 20—30 K, to je po našem klinrinskem tečaju 30—45 din za kg. Sicer pa je po zadnjih ugotovitvah neprodano v prvi roki le še kakih 1500 stotov lanskega češkega žateškega pridelka; prvovrstnega je med tem le kakih 25 %.

Belgija: Na tržišču je tendenca razmeroma mirna, cene pa so ostale nominalno nespremenjene.

Amerika: V hmeljski kupčiji prevladuje mirno razpoloženje, tembolj, ker je zadnji čas konsum piva začel padati. Vkljub mirni tendenci pa so ostale cene v glavnem nespremenjene, četudi so deloma le bolj nominalne.

Splošno: Iz ostalih okolišev ni nobenih izčrpnjših poročil.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

nudi svojim članom po najugodnejših cenah prisanano prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna sredstva za zatiranje boleznin in škodljivcev itd.

Skladišče Žalec